

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na wystąpienia Pana Rzecznika z 29 kwietnia¹ i 28 maja 2020 r.² dotyczące *korekty przepisów rozdziału 8a ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi*³ (zwanej dalej: *ustawą o zapobieganiu*), należy wskazać, że zgodnie z art. 189b ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania administracyjnego*⁴ przez administracyjną karę pieniężną rozumie się określoną w ustawie sankcję o charakterze pieniężnym, nakładaną przez organ administracji publicznej, w drodze decyzji, w następstwie naruszenia prawa polegającego na niedopełnieniu obowiązku albo naruszeniu zakazu ciążącego na osobie fizycznej, osobie prawnej albo jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Rozdział 8a ustawy *o zapobieganiu* zawiera przepisy regulujące nakładanie kar pieniężnych na osoby niestosujące się do ustanowionych nakazów, zakazów lub ograniczeń w stanie zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Kary te są więc w istocie karami administracyjnymi, a ich rolą jest zapewnienie respektowania ww. restrykcji, nie zaś odpłacanie za popełniony czyn. Tym samym stanowią narzędzie odstrasżające potencjalne osoby chcące naruszyć obowiązujące przepisy (prewencja ogólna i szczególna). Ponadto wskazany rozdział normuje procedurę nakładania kar administracyjnych. Procedura ta przewiduje, że strona, na którą nałożono karę administracyjną, ma prawo do wniesienia odwołania do organu wyższego stopnia, a po wyczerpaniu administracyjnego toku instancji – skargi do sądu administracyjnego. Zatem zagwarantowano obywatelom sądową kontrolę legalności decyzji nakładających kary administracyjne, zarówno w zakresie naruszenia przez organy administracji przepisów prawa materialnego, jak i dotyczących procedury nakładania kar.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że kwestie związane ze znoszeniem ustanowionych nakazów, zakazów lub ograniczeń w wybranych sferach życia społeczno-gospodarczego pozostają w kompetencji Ministra Zdrowia (oraz Głównego Inspektora Sanitarnego), a nie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Decyzje w tym obszarze wymagają pogłębionej oceny uwzględniającej specjalistyczną wiedzę w zakresie ochrony zdrowia i ochrony sanitarno-epidemiologicznej. Wyżej wymienione podmioty – biorąc pod uwagę bieżącą skalę zachorowań na COVID-19 w Polsce – mogą prawidłowo dokonać analizy efektów restrykcji wprowadzonych w art. 46 i 46b ustawy *o zapobieganiu* oraz zająć stanowisko w kwestii ewentualnej korekty przepisów wspomnianego rozdziału 8a.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, że Policja nie nakłada w powyższym zakresie administracyjnych kar pieniężnych. Kary pieniężne, o których mowa w art. 48a ust. 1 ustawy *o zapobieganiu*, wymierza, w drodze decyzji administracyjnej, państwowy powiatowy inspektor sanitarny i państwowy graniczny inspektor sanitarny.

Z poważaniem
MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
z up. Paweł Szefernaker
Sekretarz Stanu

- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym -

¹ Sygn. V.511.188.2020.MŻ.

² Sygn. V.519.2.2020.MŻ.

³ Dz.U. z 2019 r. poz. 1239, z późn. zm.

⁴ Dz.U. z 2020 r. poz. 256, z późn. zm.